

אביב 1986. מייקל ג'ורדן עם מגבת על הפנים, בוכה

ככה זה התחיל. משחק גדול וכשלו מול הסלטיקס. בשיקגו, ג'רי ריינסדורף, בעל הקבוצה החדש, מחליט לבנות סגל שירוץ לאליפות. השימה זו יורדת לדפוס כשהבולס עולים למשחק החמישי נגד הלייקרס. ביום חמישי יכולה להיות אלופה חדשה באן.בי.איי. אם זה לא קרה ביום חמישי, זה צריך לקרות בסוף השבוע. דו"ח מהעיר שעומדת להיפרד מתסביך אל קפונה

מאת יוסי שפיגל, שיקגו

את הסיפור, שמבחינתנו, כאן בשיקגו, או שכבר הסתיים לפני יומיים בחוף המערבי, או מתישהו אצלנו בסוף השבוע הזה, אפשר להתחיל באחד הערבים באביב של שנת 1986. היו אלה דקות הסיום של המשחק השלישי בסיבוב הראשון של בית הגמר באזור המזרחי. הבוסטון סלטיקס הובי לו בהפרש של 18 נקודות ועמדו להעפיל לסיבוב הבא. מייקל ג'ורדן, לאחר ערב בינוני בו קלע 19 נקודות בלבד, ישב על ספסל הקבוצה כשראשו מכוסה במגבת, ואיצטדיון מלא מפה לפה מריע לו במשך שתי דקות רצופות. התשובות היו תשובות של תודה והתפעלות, ואולי גם סימפטיה לבחור בן ה-23, שזה עתה עמד לסיים את עונתו השנייה במדי הבולס. טוב ונחוש ככל שהיה, לא הצליח ג'ורדן לנצח את הסלטיקס כמו ידיו, למרות שבשני המשחקים הראשונים בסדרה נתן תוצאות כדורסל בלתי נשכחות, בהן קלע 49 ו-63 נקודות. "לא אכפת היה לנו מהשחקנים האחרים מלבד מייקל", אמר לארי בירד על הבולס באותו ערב. "מצידנו, שינסו הם לנצח את המשחק אם הם מסוגלים". וכך, דקות ספורות לפני תום העונה, ישב מייקל על הספסל, כשהמגבת מסתירה דמעות של תסכול וזעם. "זה יכול להיות מאוד מתסכל, אם שנה אחרי שנה אצטרך להיות במצב, שבו כולם מצפים ממני שאסחוב את הקבוצה על הגב, הסביר אחר כך. "זה לא צריך להיות כך". עם זאת, כשנשאל אם בכונתו לעזוב את הקבוצה, התושבה היתה נחרצת: "לא, פשוט נצטרך לשחק טוב יותר, רק תנו לנו זמן". הם קיבלו זמן, ועכשיו הגיע הזמן. בשיקגו נזכרים בדרך הארוכה והמי תישה אל הטבעת.

בתום הימים הגדולים של תחילת שנות השבעים, בהם לקחו הבולס את אליפות בית המע" רב התיכון (באותה תקופה השתייכה הקבוצה לאזור המערבי) כמעט מדי שנה, רק כדי להפסיד ללייקרס כבר בסיבוב הראשון של בית הגמר, שקעה הקבוצה לתוך תקופת שפל ארוכה, שני משכה כעשר שנים. תקופת שפל זו גרמה לצופים להדיר את רגליהם מה-Chicago Stadium הישן שבמערב רחוב מדיסון, המכונה בשם "האסם הגדול". ממוצע הצופים למשחק באיצטדיון, הע" שוי להכיל עד 18,676 צופים, התנדנד סביב 9,000. צ'ט קופיק, פרשן הספורט של תחנת הרדיו WLUP, אחד שלא חוסך ממאוזניו הודמנות לשמוע מה הוא חושב, נזכר: "היו ימים שלא יכולת לשה" אנשים ללכת למשחק של הבולס. ביציע השני של האיצטדיון קיננו יונים. בעצם, אפילו יונים לא הסכימו לבוא לאיצטדיון". "הקבוצה היתה בתווה ובוהו", אומר מרטי בלייק, מגלה הכשרונות הראשי של האן.בי.איי. "לא היתה בין השחקנים כל כימיה".

נקודת המפנה חלה במרץ 1985, כאשר איש העסקים ג'רי ריינסדורף, שצבר הון בעסקי מקרקעין והינו מבעליה של קבוצת הבייסבול

White Sox מדרום העיר, עמד בראש קבוצת מש" קיעים, שרכשה את רוב הזכויות בבולס תמורת 9.3 מיליון דולר. ריינסדורף הסביר, שהמהלך בוצע במטרה להחזיר בקבוצה תחושת גאווה, שכל כך חסרה לה. הצעד הראשון היה פיזי. משרדי הנהלת הקבר צה הועברו משני חדרים רעועים שאכלסו שמונה אנשים, למערכת משרדים מהודרת בצפון משיגן

בשחקן חזק, שיוכל להילחם מתחת לסלים. את כוונתו זו מימש כבר בסוף אותה שנה, כאשר בחר בדרפט את צ'רלס אוקלי. אחר כך חיפש שחקנים מהירים עם ורועות ארוכות (לקראוס יש משום מה חולשה לזרועות ארוכות, אולי על שום מבנה גופו הגוף) ועם ג'מפ שוט טוב, כדי לנצל את שמירת הלחץ על ג'ורדן. הוא החליט לבחור לקבוצה אך ורק שחקנים עם פרופיל נמוך והתנהגות טובה.

שיטת המשולש, שיטת ההתקפה המאוזנת, הכל תיאוריה. השאלה היא איך עוצרים את הטיפוס הזה, ג'ורדן איור: ג'יימס בנט

הוא לא רצה עושי צרות בקבוצה. חלפו ימי פרשיות הסמים של אורלנדו וולרידג', או הימים בהם הרשה לעצמו קוונטין דיליי להזמין, במהלך אחד ממשחקי הבית, נקניקיות וקולה לספסל הקבוצה. הצעד הבא של ריינסדורף וקראוס נעשה עם תום עונת 1985, כאשר קווין לפרי, מאמן הקבר צה, פוטר, ובמקומו מונה טסן אלבק. אך גם אלבק לא האריך ימים. כ-25 ימים אחרי ההפסד לבוסטון בסיבוב הראשון של בית הגמר של האזור המזרחי ב'86, פוטר אלבק ובמקומו מונה למאמן דאג קר לינס הצעיר והכריזמטי. הסיבה לפיטורין היתה אופיינית והעידה על כוונותיהם של ריינסדורף וקראוס. "רצינו לבנות קבוצה סביב הגנה חזקה ומשחק התקפה קבוצתי, ולא לתת למייקל ללכת אחד על אחד ככל פעם", הסביר ריינסדורף לאחר מכן.

לא עברו הרבה ימים וקולינס הפך, יחד עם ג'ורדן, לסמל הקבוצה ולדמות הפופולרית בה. הקבוצה החלה לפרוח, אבל קראוס לא שקט על שמריו: בזה אחר זה ערך חילופי שחקנים, במטרה לבנות קבוצה חזקה שתוכל לרוץ לאליפות. בסך הכל, מאז נכנס קראוס לתפקידו, לבשו ופשטו את

מדי הקבוצה למעלה מ-30 שחקנים. אבל חילופי השחקנים התכופים לא תמיד היו פופולריים. לעתים נראה היה, שלא מסתתרת כל שיטה מאחורי העיסקאות. "כדי להצליח", כותב ברני לנסיקום השנון וחד הלשון בטורו בשיקגו טריביון, "החליפו הבולס כל שנה מאמן, בחרו בדרפט ונטשו כל מיני תמהונים, ארגנו מחדש את הספסל ועוד כל מיני רהיטים, ומעל הכל, עשו הכל על מנת לא להשניא את המשחק על ג'ורדן. אחרי הכל, למנהל טוב צריכה להיות תוכנית".

אלא שקראוס, בגיבויו המלא של ריינסדורף, הת" עלם מהביקורת והמשיך, לדבריו, "לעשות הכל כדי לזכות באליפות". הדרפט של 1987 היה כבר סיפור שונה לחלו" טין. סוף סוף, נראה היה כי הקבוצה עולה על דרך המלך. את הבחירה החמישית בסיבוב הראשון ניצלו הבולס על מנת לבחור את סקוטי פיפן. סקוטי, ששיחק במכללת מרכז ארקנסו עלומת השם, התגלה על ידי מרטי בלייק תקופה קצרה לפני הדרפט. משחק הבכורה שלו באן.בי.איי היה עבור פיפן גם משחק האן.בי.איי הראשון בו נכח. בשנתיים הראשונות שלו בליגה, העיב על סקוטי צילו הכבד של ג'ורדן. "כשאתה משחק עם מייקל", אומר פיפן "אתה צריך להיות מאוד גאה במה שאתה עושה. אינך רוצה לפגור הרבה מאחור, למרות שאתה יודע שכל מקרה, עיקר תשומת הלב תופנה למייקל". למרות שאשתקד נבחר פיפן ל"All Stars", רק במהלך העונה הנוכחית, וליתר דיוק החל מפגרת ה"All Stars" בפברואר, החל לממש את הפוטנציאל השפזן זו. כיום, לצידו של ג'ורדן, הוא הפך לאיש המפתח בקבוצה, כשהוא ממלא תפקיד של פוינט פורוורד; שי" לוב של רכו ושחקן פינה. מושג שהומצא על ידי דון נלסון עבור פול פרסי, כששיחק בבאקס. משחו דומה לתפקיד של לארי ברד בסלטיקס. הביצוע של פיפן בעמדה זו בא במיוחד לידי בי" טוי בסדרה מול דטרויט. בנוסף ליכולת אתלטית מעוררת השתאות, פיתח השנה פיפן גם קליעה מדויקת ממרחק ושיפר את משחק ההגנה שלו ללא הכר. לתפקידו בשמירה על מג'יק ג'ונסון היה חלק מכריע בנצחונות של הבולס על הלייקרס בסדרת הגמר הנוכחית.

בבחירה העשירית בסיבוב הראשון של הדרפט של 1987, לקחו הבולס את הורס גרנט ממכללת קלמסון. הורס, שממלא בקבוצה את תפקיד הפאוור פורוורד, ניהן במהירות ווריוות יוצאות דופן, שמאפשרות לו לשחק גם בתפקיד הסמול פורוורד. בשנותיו הראשונות בליגה נחשב לרזה מדי מכדי להתמודד בהצלחה מול שחקנים כצ'רלס ברקלי, הק וויליאמס או קרל מלון. אולם, בעבודת משקולות מאומצת, חיזק גרנט את גופו ללא הכר ובתוספת לזריוותו הטבעית הפך לאחד מטובי הפאוור פורוורדים בליגה. לריבאונד ההת" קפה שלו יש חלק מכריע בהצלחת הבולס השנה. צעדו השני ביותר במחלוקת של קראוס בא בתום עונת 1987-1988, שבה נבחר קראוס למנ" הל השנה באן.בי.איי. הבולס העבירו לניו יורק ניקס את צ'רלס אוקלי תמורת ביל קרטרייט וחי" לופי מקומות בדרפט (מקום 11 תמורת המקום ה"19). ההסכם עם ניו יורק היה שנוי במחלוקת מכמה טעמים: ראשית, ביחד עם ג'ורדן היווה אוקלי את חוט השרדה של הקבוצה. שנית, לביל קרטרייט היתה היסטוריה ארוכה של פציעות, שויכתה אותו בניו יורק בכינוי Medical Bill. שלישית, הבולס השתמשו בבחירה ה"11 כדי לקחת את וויל פרדו ממכללת ונדרביילט, ואילו הניקס בחרו את רוד סטרקלנר, שכיכב בשורות מכללת דהיפול והיה פופולרי בעיר. החילופים עוררו את זעמו של ג'ורדן. "אינני מבין את המניעים שלהם", אמר ג'ורדן והוסיף, "אבל אחרי הכל, אתה מתעסק כאן עם מנהל השנה".

"זה היה קשה", מודה קראוס, "חיבבתי את אוקלי כאדם, אבל לאור התפתחותו המהירה של הורס גרנט לא היה מנוס. ברקנו את ביל בכל דרך אפשרית, עשינו את הבדיקה המקיפה ביותר שאפשר. בסיכומי של דבר, זו היתה עיסקה יוצאת מהכלל". ואכן, העיסקה הצליחה מעל המשוער. מכירתו של אוקלי איפשרה להורס גרנט להתפתח ולהפוך לאחד מהפאוור פורוורדים הטובים בליגה.

ביל קרטרייט, מצידו, נתן לבולס את היציבות בהגנה, שכל כך חסרה לה. מגושם למראה, בעל תנועות מסורבלות וחסרות חן ומרפקים חדים כתער (אותם חש השנה על בשרו חכים אולג'ואן מהיוסטון רוקטס), קשה למי שאינו מכיר את הקי בוצה מקרוב להעריך את תרומתו רבת הערך של ביל. על אף היותו שחקן התקפה בינוני, תורם קרטרייט לקבוצה 9.6 נקודות בממוצע למשחק. אבל בקבוצה שמשחק ההתקפה שלה אינו בנוי על סנטר דומיננטי, מתבטאת עיקר תרומתו של קרטרייט בשיתוק הסנטרים של הקבוצות היריבות. בשלוש השנים שלו במדי הבולס, הצליח קרטרייט להחזיק את פטריק יואינג, רוברט פריש, ברד רוהרטי וג'יימס אדוארדס מתחת לממוצע הקליעות שלהם. למעשה, רק דיוויד רובינסון מהסן אנטוניו ספרס, שהוא מהיר מדי עבור

סופת אבק ממשמשת ובאה

אתה חוצה את ראון טאון שיקגו, וממ' שיד מערבה. נסיעה לא קצרה. ככל שהניסיעה מתמשכת, כך הבתים עלובים יותר, האנשים ברחוב מאיימים יותר, וה-Homeless חסרי בית יותר. כאשר חולפים על פני שדרות Ashland, ניתן כבר להבחין ב-Chicago Stadium הישיש, מיתמר מעל מגרשי החניה.

בדרך ליציע יש גרם מדרגות ארוך, מקצר נשימה. בקצה הדרך מחכה פרנק סינטרה, ששר ברקע "Chicago My Home". אחרי החימום ושירת ההמנון, מתחילה ההצגה המיוחדת של שיקגו. ברמקולים מתחילים להתנגן התווים הפותחים של "The Eye in The Sky", אלן פרסונס פרוג'קט, והכרוז עובר להצגת שחקני הקבר-צה היריבה. זה עובר בשלום אם מדובר ברטרויט ג'רסי נטס, ובאסון אם מדובר ברטרויט פייטונס. ואז כבים האורות ואת האפלה העמוקה מפלחות אלומות אור, שמגיעות ממרומי היציע השני. כשהן מתמקדות על רצפת הפרקט, ברמקולים, מעל המוזיקה, מתגלגל קולו של הכרוז המכריז:

And Now For The Starting Line-Up of Your Chicago Bulls.

הרעש בשלב זה כמעט שלא יתואר. בזה אחר זה מוצגים הורס גרנט, סקוטי פיפן, ביל קרטרייט וג'ון פקסון. ואז, כשהרעש הוא כזה שאתה לא שומע את עצמך חושב, פותח הכרוז במלים "ומצפון קרוליינה..." אף אחד לא זכה לשמוע את ההכרוז על עליית השחקן ג'ורדן, אפילו לא הכרוז עצמו. בצדק נחשב הסטודיום לרועש בין איצטריוני ה-N.B.A. כשנפתחים האורות מחדש וההמולה שוככת, לפני שהשחקנים עומרים לעלות למגרש, מתקיים באדיקות עוד טקס אחד קצר. צ'יפ שייפר, המעסה, שופך על ידיו של ג'ורדן אבקת פודרה, וזה ניגש אל שולחן השידור של צמד השדרים הוותיקים, ג'ימי דורהם וג'וני רד. ג'ורדן קד ומנער את ידיו מול חוטמם. וכך, מדי פתיחת משחק של הבולס, מתבשרים המאזינים בבית על סופת אבק הממשמשת ובאה.

קרטרייט, הצליח לשפר את ממוצע הקליעות שלו מול הבולס.

ובכל זאת, גם תחת הדרכתו של קולינס נותרו הבולס קבוצה של ארם אחד. "איכשהו, כל המשחקים שלנו מוכרעים ברקות האחרונות", אמר קולינס בסיום אחד המשחקים, בעונתו הראשונה כמאמן. "זוהו רווקא רי נחמד שיש לך ביד נשק אטומי, שיכול להוביל להכרעה." לעובדה זו היה חלק חשוב בפיטוריו מתפקידו בתום עונת 1988-1989. למרבה האירוניה, היה זה מיד בתום משחקי בית הגמר, בהם העפילה הקבוצה לסדרת הגמר של האזור המזרחי, לראשונה מזה 13 שנים של אכזבות ותקוות. הנצחון המפתיע על קליבלנד בסיבוב הראשון, שהושג בשניה האחרונה של המשחק החמישי והמכריע בסדרה, כשג'ורדן ריחף באוויר וורק לסל את מה שנחרט בזכרון הקול-קטיבי כ-The Shot, נחשב עד היום לנקודת המפנה בקבוצה. אבל, הצמד ריינסדורף-קראוס חש, שקולינס מיצה את כישוריו בהדרכת הבולס, ושכדי להעפיל לשלב הבא זקוקה הקבוצה למאמן חדש. בנוסף לכך, התחושה היתה שעבור קבוצה צעירה כמו הבולס, נחוץ מאמן רגוע וסובלני יותר מקולינס. קולינס נהג לא אחת להעליב שחקנים, ולא נרתע מלצעוק עליהם גם מול מצלמות הטלוויזיה. ביטוי לכך נתן הורס גרנט, שאמר, "עם קר"

לינס, התחלת לפקפק בעצמך בכל פעם שהחטאת וריקה לסל."

ואכן, פיל ג'קסון, שמונה למאמן הקבוצה, מהווה ניגוד גמור לקולינס האימפולסיבי. שקול, מחושב ורגוע, הביא ג'קסון לבולס את שלוות הנפש שהקבוצה כל כך היתה חסרה אותה. ג'קסון איפשר לשחקנים הצעירים ללמוד מטעויות, מבלי לגזוף בהם. הוא החדיר בקבוצה את התחושה ששום דבר, כולל משחקם האגרסיבי ולעיתים המלוכלך של הרטרויט פייטונס, יריביהם העיקריים במזרח, לא צריך להפריע לשחקנים לפתח את משחקם הרגיל. הפילוסופיה של ג'קסון היא פשוטה: "עשה את העבודה שלך, וקווה לטוב."

תחת הדרכתו של ג'קסון, ההתקפה המאוונת שהצמד ריינסדורף-קראוס כה ייחל לה, קרמה לברסוף עור וגידים. ג'קסון יישם בקבוצה את שיטת המשולש, שגובשה על ידי עוזר המאמן טקס וינטר במהלך שנותיו הארוכות כמאמן מכללות. שיטה זו תוארה על ידי וינטר בספר, שיצא לאור בשנות השישים ואשר נעלם לחלוטין מהשוק מחמת חוסר עניין. אולם, אצל ג'קסון מצאו וינטר והטקטיקה שלו אוזן קשבת. ג'קסון החליט להמר על השיטה, לפיה אמורים השחקנים להתאים את מהלך ההתקפה לנעשה במגרש, תוך תנועה והנעת כדור מתמידים. דווקא משום שהשיטה אינה כוללת מהלכי משחק קבועים מראש, היא נחשבת למסובכת. קליף לוינגסטון, שהוחתם השנה מהאטלנטה הוקס, התוודה שהוא עדיין לא מבין את השיטה עד הסוף. חמור מזה אולי - השחקנים עצמם נותרו ספקנים. לדברי ג'קסון, התגר בה הכללית היתה: "כן כן, אבל איך בריוק תעבוד השיטה אם בסופו של דבר, הכדור תמיד מגיע אל ג'ורדן." אלא שפיל ג'קסון ניחן באורך רוח, והוא התעקש ליישם את השיטה. לאט לאט השתלמה העקשנות, והשחקנים למדו שהם יכולים לנצח בקבוצה.

ברור, ששיתוף פעולה של ג'ורדן היה הכרחי. "זה היה בבחינת, אולי לא תזכה בכתר מלך הסלים ואולי לא תגיע להרבה מצבי קליעה כמו שאתה רגיל", נזכר ג'קסון בשיחה עם ג'ורדן, "אבל, זה אחד הדברים שצריך לוותר עליהם." ומייקל אכן נענה. בעונה הנוכחית, תחת השיטה שמייקל מכנה "שיטת ההזרמנויות השוות", הסתמכו הבולס פחות ופחות על יכולתו האישית של הכוכב ויותר על משחק קבוצתי. עדות מבררעת לכך היא, שלקבוצה ממוצע האסיסטים למשחק הגבוה בליגה. ג'ורדן עצמו קלע השנה ממוצע של 31.5 נקודות למשחק, ממוצע הקליעות הנמוך ביותר שלו מאז עונתו השניה בליגה, אך גם כך זכה בתואר מלך הסלים, החמישי ברציפות שלו.

מלבד משחק התקפה מאוזן, הרגיש ג'קסון את חשיבותה של ההגנה. כמומחה להגנה פיתח, ביחד עם עוזר המאמן ג'וני באך, משחק הגנה המבוסס על שמירת לחץ, שמנסה למנוע מהגארדים של הקבוצה היריבה לפתח את משחקם הרגיל. מהיר ותם הטבעית של ג'ורדן, פיפן וגרנט איפשרה לקבוצה להוציא אל הפועל את תוכניתו של ג'קסון. באסם הגדול, המערב רחוב אריסון, התגבשה חמישייה פותחת יציבה ברורה ומשומנת. מלבד ג'ורדן, פיפן, קרטרייט וגרנט, משלים את התמונה ג'ון פקסון, הרכזו. פקסון, שהוחתם כשחקן חופשי לפני עונת 1985-1986, והוא הוותיק בשחקני הקבוצה אחרי מייקל ג'ורדן, אינו רכז שגרת. הוא איננו מהיר במיוחד, אינו גבוה או חזק או בעל נייטור מרשים, אך מחפה על כך באמצעות משחק אחראי ויוצא דופן. דבר זה מתבטא בכך, שיחס האסיסטים/איבורי כדור שלו, העומד על 4.3, הוא הגבוה בליגה (לשם השוואה, למג'יק ג'ונסון יחס של 3.1), ואחוז הדיוק שלו בקליעה, העומד על 54.8, הוא העשירי בליגה, והראשון בין הגארדים. על חשיבותו של פקסון לקבוצה יעידו דבריו של מייקל ג'ורדן, שאמר להנהלת הקבוצה: "אם אתם מוכרים את פקסון, אתם יכולים גם למכור אותי. עד כדי כך אנחנו קרובים." עוד אומר עליו ג'ורדן, כי הוא "נותן תמיד 110 אחוז. יתכן שאין לו כישורים שיש להרבה רכזים אחרים, אבל יש לו נשמה יותר מכלל אחד, וזה אומר המון."

את החמישייה הראשונה משלימים שחקני הספסל: קליף לוינגסטון, בי.ג'יי. ארמסטרונג, וויל פרדו, קרייג הורדג'ס והרוקי סקוט וויליאמס, שכל אחד מהם ממלא בקבוצה תפקיד חשוב, אם כי לא גדול (רניס הופסון וסטייסי קינג קברו את עצמם על הספסל ואינם מורגשים). בכך בעצם כוחה הגדול של הקבוצה: מלבד ג'ורדן ופיפן, אין לנו כוכבים גדולים. אולם המשחק הקבוצתי והפרגון ההדדי גרמו לכך, שהבולס גם נותנים תצוגות כדורסל מרשימות וגם, או כבר עם הטבעת, או ממש בדרך אליה. אחרי המשחק הרביעי, כשמנהלי שיקגו ניקשו להרגיע את ההתלהבות ולהזכיר שעוד שום דבר לא גמור, החזיר השדר קופיק את השידור אליו לאולפן והבהיר שהסיפור ועוד איך גמור. אם הם לא זוכים, הוא מוכר את הבן שלו.